

Magánbiztonság – közbiztonság

Private security – public security

Finszter Géza

professor emeritus, ny. rendőr ezredes
Magyar Tudományos Akadémia doktora,
Nemzeti Közszolgálati Egyetem,
Rendészettudományi Kar
finszter.geza@uni-nke.hu

Absztrakt

Cél: Annak igazolása, hogy a magántulajdonra épülő piacgazdaság szükség-szerűen hívja életre a vagyonvédelmi vállalkozások szolgáltatásait, amelyek nélkülözhetetlenek a gazdaság dinamikus és innovatív fejlesztéséhez.

Módszertan: A témakör feldolgozásában a rendszerváltozás időszakáig viszszatekintő történetiség jelentett segítséget, amit a közjog-magánjog kettősségét követő dogmatikai elemzés és a magánbiztonságot szabályozó joganyag bemutatása egészített ki.

Megállapítások: A magánbiztonsági vállalkozások a magántulajdon tiszteletére, a szerződéses szabadságra és a törvény előtti egyenlőségre épülő gazdaság nélkülözhetetlen részei, ugyanakkor működésük elengedhetetlen a közbiztonság megszilárdításában is.

Érték: A magángazdálkodás és a közélet színterei az alkotmányos jogállamban akkor szolgálják a társadalom közös érdekeit és az egyének boldogulását, ha a biztonságot szabad emberek közössége együttesen teremti meg.

Kulcsszavak: magánbiztonság, közbiztonság, vagyonvédelem, piacgazdaság

Abstract

Aim: To demonstrate that a market economy based on private property necessarily calls for the services of asset protection companies, which are essential for the dynamic and innovative development of the economy.

Methodology: The historical background up to the period of the regime change was supportive for the elaboration of the topic, which was complemented by a dogmatic analysis of the public law–private law dichotomy and the presentation of the body of law regulating private security.

Findings: Private security firms are an essential part of an economy based on respect for private property, freedom of contract and equality before the law, but they are also essential to public safety.

Value: The arenas of private enterprise and public life in a constitutional state governed by the rule of law serve the common interests of society and the well-being of individuals when security is created collectively by a community of free men.

Keywords: private security, public security, asset protection, market economy

Igazuk lehet azoknak a rendészetkutatóknak, akik a tudományoktól várják a fogalmak tisztázását. Különösen nehéznek bizonyul a magánbiztonság értelmezése. „*Megjegyzendő, hogy az angol szakirodalomban is felfedezhető bizonyos dogmatikai pontatlanság, hiszen helyenként »private police«, míg másutt »private security« szerepel, következetes elhatárolás és egységes szóhasználat nélkül. Joggal vitatják egyes kutatók a »private police« kifejezés használatát, ez ugyanis számos félreértésre ad okot, könnyen összemosódhat a köz és a magánrendészet. Éppen ezért sokkal helytállóbb a »private security« kifejezés használata, illetve a személy és vagyonőrre a »private security guard«. Dogmatikai anomáliák, tisztázatlan fogalmak jócskán vannak a magyar rendészeti nyelvhasználatában is [...] Mindenesetre a fogalomtisztázás nagy adóssága a hazai rendészetnek, nagyon időszerű lenne ennek elvégzése.*” (Christián, 2015.) Ehhez a munkához van muníció. *A biztonságpolitikai tanulmányok alapjai* című tankönyv példának okáért a következő tanácsot fogalmazza meg: „*Az értelmezéshez [...] vissza kell nyúlnunk a biztonság szó latin alakjához, a securitas, -atis (f) kifejezéshez [...] megállapíthatjuk, hogy a latin kifejezés egy félelem vagy aggodalom nélküli állapot kifejezésére szolgál. Vagyis [...] biztonságban van az, aki nincs veszélyben.*” (Gazdag & Remek, 2018).

Tudjuk, hogy a modern társadalom kockázattársadalom (Beck, 2007). Hevesebb tehát a biztonságna a realitásával foglalkozni, ahol a veszélyt keltő és az elhárító erők kedvező egyensúlya alakul ki. A kívánatos arányokat a magánbiztonság esetében a civil élet teremtheti meg. Az alkalmazott kriminológiai szemlélet a nagyívű absztrakciók helyett a mindennapok valóságára figyel, amikor eminens érdeknek tekinti a vagyonbiztonságot. „*Az elméletben legkönnyebben megvalósítható eszköz a vagyonvédelem [...] itt már szó nincs a rendőrség mindenhatóságáról és mindenre kiterjedő felelősségéről, teljességgel elvárható az állampolgári öntevékenység.*” (Sivadó, 2020.) A gondolat úgy folytatódik, hogy az öngondoskodáshoz jelentős segítséget nyújthatnak

a vagyoni védelmi vállalkozások, különösen akkor, ha a települési autonómiák felismerik a lehetőségeket. „Ebben az esetben a cél nem a profit, hanem a vagyoni védelmi szolgáltatások mindenki számára elérhetővé (hozzáférhetővé és megfizethetővé) tétele.” (Sivadó, 2020.) Mindez harmonizál a közbiztonság értelmezésével: „A modern európai felfogás szerint a közbiztonság olyan kollektív társadalmi termék, amely az egyének és közösségeik tevékenységéből, az állami szervek hatósági intézkedéseiből, a polgárok önvédelmi képességei és a vállalkozói piac nyújtotta szolgáltatások együtteséből alakul ki.”¹

A piacgazdaság kihívásai

A vállalkozói piac kialakulásában meghatározó jelentősége volt a rendszer-változásnak. Az állami tulajdonra épülő szocialista tervgazdálkodás erre nem adott lehetőséget, azt is mondhatjuk, hogy a biztonság garantálása állami monopólium volt. „Az 1980-as évek végéig az állami tulajdon (illetve szövetkezeti csoporttulajdon) szinte kizárólagos volt. A vagyoni védelmi tevékenységet jogszabályok rendelkezése alapján, munkaviszony keretében alkalmazott munkavállalók (rendészet, polgári fegyveres őrség) látták el. E vonatkozásban az önálló gazdálkodást folytató állami vállalat vezetőjét tekintjük tulajdonosnak, aki az államot – mint tulajdonost – képviselte. A gazdasági társaságokról szóló 1988. évi VI. törvény megjelenéséig a vállalatok és szövetkezetek alkalmazottjain kívül vagyoni védelmi tevékenységet – vállalkozásként – csak kisipari tevékenység keretében kisiparosként vagy annak alkalmazottjaként lehetett végezni...” (Káló, 1998). Ezzel szemben a magánbiztonság a kapitalista termelési mód terméke.

A tulajdonszerzés szabadsága és a piacgazdaság áruvá teszi a biztonságot. A sikeres vállalkozások a vagyoniok, a termelőegységek, a készletek, az ipari, a kereskedelmi és a szolgáltatási infrastruktúrák olyan tömegű és terjedelmű értékeit hozzák létre, hogy azok a tulajdonos által személyesen gyakorolt birtokvédelem lehetőségeivel hatásosan már nem oltalmazhatók. A gyarapodó magánvagyoniok megvédése nem lehet hatósági feladat, minthogy ehhez az államigazgatásként működő rendészet kapacitása nem elegendő, továbbá mert a tulajdonosi jogok ilyen módon sem csorbíthatók. Az értékek megóvása a tulajdon egyik részjogosítványához, a birtokláshoz tapad. A birtokvédelemnek azon jogosítványairól van szó, amelyek nem államosíthatók, ugyanúgy, ahogyan a birtoklással járó felelősség és az esetleges károk bekövetkezése sem hárítható át a tulajdonnal és a birtokkal nem rendelkező kívülállókra (Finszter, 1998).

1 115/2003. (X. 28.) OGY határozat a társadalmi bűnmegelőzés nemzeti stratégiájáról.

Népszerű az a felfogás, miszerint a biztonság létrehozása maga is szolgáltatás. Amikor ezt a szolgáltatást a közigazgatás teljesíti, akkor a hatóság meghatározottsága kap hangsúlyt. Ennek jellemzője a közjoghoz kötöttség, a formakényszer, a hivatal és az ügyfél közti kapcsolat, ami egy sajátos alá- fölé rendeltséget jelent. A hatóság az ügyfél számára kötelezettségeket határozhat meg, és ezek teljesítését szankcióval is kikényszerítheti. Ha a szolgáltatást a magánszféra, a biztonsági vállalkozás adja, akkor annak tartalmát a magánjog által szabályozott tág keretek között a szerződés tölti ki, jellemzője a forma szabadsága és az egyenrangú felek mellérendeltsége. A tulajdon terjedelme sokszor nem teszi lehetővé a tulajdonos számára azt, hogy a birtokvédelem minden formáját maga teljesítse. Jogosítványainak egy részét szerződéssel átengedheti olyan vállalkozásnak, amelyik az értékek védelmét szakmaként gyakorolja. Itt azonban tisztázásra vár az, hogy a magánbiztonságot szolgáló vállalkozás keretében végzett vagyoni védelmi tevékenység hogyan határolható el a közbiztonság védelmét ellátó rendészeti hatósági tevékenységtől. Két szempontot érdemes kiemelni. A magánbiztonság rendelkezésére álló védekező eszközök forrása a tulajdonost megillető birtokvédelem eszköztára. Ennél több jogosultsága a biztonsági vállalkozásnak sem lehet, hatékonysága mégis azzal fokozható, hogy a birtokvédelem lehetőségeit technikai háttérrel és szakmai felkészültséggel javíthatja. Ehhez képest a rendészeti igazgatás eszköztárának forrása az állami impérium, amely a közösségi értékek védelmében hatósági kényszerítő eszközöket is magában foglal. A magánbiztonság vállalkozói formában történő gyakorlása közjogi szabályozást igényel. A közigazgatási jog ebben meghatározza a magánviszonyokba történő beavatkozás tartalmát és annak formáit, ugyanakkor a közhatalom határait is kijelöli, mert a magánszférába beavatkozni csak a közjog által meghatározott módon és mértékig lehetséges. *„Így minden közhatalmi pozícióra vonatkozó jogi szabályozás nem egyszerűen a magánviszonyokba való beavatkozás és a magánhatalom (individuális jogosultságok) korlátozása, hanem egyúttal a közhatalom gyakorlása, terjedelmének meghatározása, a közhatalom tulajdonságainak és kötelességeinek rögzítése is.”* (Tamás, 2005.)

A biztonsági piac közjogi szabályozása

Az Országgyűlés 1998. február 17-én elfogadta a vállalkozás keretében végzett személy- és vagyoni védelmi, valamint a magánnyomozói tevékenység szabályairól és a Személy-, Vagyoni védelmi és Magánnyomozói Szakmai Kamaráról szóló 1998. évi IV. törvényt. Érdemes idézni az akkori helyzetet jól bemutató

diagnózisból: „A szakma régi törekvése teljesült ezzel a jogalkotói aktussal [...] Az 1990-es társadalmi változások gyökeresen átalakították a magyarországi tulajdonviszonyokat csakúgy, mint az állam és a tulajdonosok viszonyát. A gyors ütemben végrehajtott privatizáció az állami tulajdon privilegizált helyzetének megszűnését és kisebbségi hányaddá zsugorodását eredményezte. Az új tulajdonosok természetesen minden lehetséges eszközzel fel kívántak lépni frissen szerzett vagyonuk védelme érdekében. Ez az igény ismét életre hívta az évtizedekkel korábban elsorvadt biztonságvédelmi (köznyelven szólva őrző-védő) szolgáltató vállalkozásokat. A XXI. század küszöbén viszont már nemcsak az úgynevezett élőerős védelem iránti igény erősödése jellemezte a piacot. A megrendelők követelményeire reagálva szükségessé vált a korszerű biztonságtechnika telepítése és a vállalkozásvédelmi intézkedések bevezetése is. Ezek az igények a vagyongőr, a testőr, a biztonságtechnikai, elektronikai rendszertervező és -szerelő, valamint a magánnyomozó szakemberek szolgáltatásaival voltak kielégíthetők. Az állam, csaknem teljes mértékben kivonult a tulajdonvédelmi tevékenységből, ezért nem meglepő, hogy a 90-es évek elejétől új időszámítás kezdődött a jelölt szakmák életében. A korábbi jogi korlátozás, illetőleg a magánnyomozás tekintetében abszolút tilalom nem volt többé fenntartható, pontosabban érvényesíthető. Sorra alakultak azok a biztonságvédelmi vállalkozások, amelyek az új igények teremtette konjunktúrát megélhetési forrásnak ítélték, és ezért még az exlex állapotból fakadó kockázatot is vállalták [...] Az újjáéledő biztonságvédelmi szakmákban vállalkozók személyi köre szintén a rendszerváltozás következményeként alakult ki. A rendőrségtől és a titkosszolgálatoktól, valamint a más fegyveres testülettől – különböző okokból – leszerelt személyek szinte törvényszerűen egy-egy vagyongvédelmi vállalkozásnál találtak új foglalkozást. Nincs is ezen mit csodálkoznunk, ha figyelembe vesszük, hogy ekkoriban a polgári életben nem lehetett elsajátítani a védelmi ismereteket, és a volt hivatásos állományúak számára aligha akadt volna a képzettségüknek és szakértelmüknek megfelelőbb »civil« foglalkozás, mint a biztonságvédelmi szolgáltatás vagy a magánnyomozás. A féllegitim helyzet természetesen melegágyává vált a visszaéléseknek is. Magukat őrző-védő cégnek nevező, de valójában bűnözőkből verbuválódott társaságok jelentek meg a színen, s birtokvédelem címén erőszakos pénzbehajtásra vállalkoztak. (Ezek voltak az úgynevezett baseballütős brigádok.) A jelenség árnyékot vetett a biztonságvédelmi vállalkozásokra és az általuk nyújtott szolgáltatásokra egyaránt. Sajnálatos módon felerősödtek azok a hatósági vélemények, amelyek gyakorlatilag differenciálás nélkül a szervezett bűnözés melegágyának minősítették a vagyongvédelmi vállalkozásokat, és legalábbis potenciális bűnözőknek tekintették az e vállalkozások keretében tevékenykedő személyeket.” (Szövényi, 1998).

A kezdet ellentmondásait a 2005. évi jogalkotás sikerrel kerülte el. A személy- és vagyonvédelmi, valamint a magánnyomozói tevékenység szabályairól szóló 2005. évi CXXXIII. törvény (a továbbiakban: magánbiztonságról szóló törvény) bevezetője szerint:

„E törvény célja, hogy – a közrend, a közbiztonság javítása, s ezek részeként a személy- és vagyonvédelem, a bűnmegelőzés hatékonyságának fokozása érdekében – erősítse a vállalkozás keretében végzett személy- és vagyonvédelmi, valamint a magánnyomozói szolgáltatás törvényességét, és további garanciát nyújtson a társadalom számára az e szolgáltatásokat igénybe vevők, illetve az e szolgáltatások gyakorlása során érintettek személyhez fűződő jogai, vagyoni érdekei sérthetlenségére irányuló igényeinek érvényesítéséhez.”

Vállalkozás keretében személy- és vagyonvédelmi, valamint magánnyomozói tevékenység a rendőrség által a vállalkozás részére kiadott működési engedély és a kamarai nyilvántartásba vételről szóló igazolás birtokában végezhető. A magánbiztonságról szóló törvény megalapozta a rendészeti szervek és a magánbiztonsági vállalkozások együttműködését. Az együttműködés egyfelől a hatóság és ügyfél kapcsolatában jelenik meg. A vállalkozások az igazgatásrendészeti szolgálati ág ügyfelei, tevékenységi engedélyért, esetleg lőfegyvertartási engedélyért folyamodnak, továbbá alávetik magukat a hatósági ellenőrzés különböző formáinak. Másfelől a kooperációnak terepe lehet az a közbiztonság, amelynek védelmét a partnerek a maguk sajátos eszközeivel szolgálják. Ebben az összefüggésben már nem hatóság és ügyfél jogviszonyairól, hanem a társadalom azon szereplőinek öntevékeny kapcsolatairól beszélhetünk, amelyek egy szilárdabb közbiztonság megvalósításán közösen munkálkodnak. A magánterek gyarapodásával a magánbiztonság jelentősége megnő, de ez nem jelenti azt, hogy a privát szféra az állami impériumból levezethető hatósági jogosítványokra tarthat igényt, ellenkezőleg, éppenséggel az kap hangsúlyt, hogy a vagyonbiztonság érdekében a birtokvédelem se sérthesse az emberi méltóságot. Az Alkotmánybíróság elvi éllel leszögezte: *„az állam miközben megteremti az alkotmányos tulajdonjog védelme körében a tulajdon technikai értelemben vett védelmét, egyúttal arról is köteles gondoskodni, hogy ez más alapjog aránytalan sérelmét ne idézze elő.”* Megállapította azt is, miszerint *„nincs olyan kényszerítő körülmény, amely a megfigyelésnek az intim szférára való kiterjesztését alkotmányosan elfogadhatóvá tenné. Az emberi méltóságot érintő alapjogi korlátozást – a vagyonőrzési feladatok ellátása körében – egy másik alapjog, nevezetesen a tulajdonhoz való jog érvényesülése, illetőleg védelme önmagában nem indokolhatja. Az a törvényi feltétel, miszerint az érintett személynek az alapjogi korlátozáshoz ráutaló magatartással történő hozzájárulása akár ahhoz is elegendő, hogy őt intim helyzetben megfigyeljék, sérti az emberi méltósághoz*

való alkotmányos alapjogot. Az ugyanis, hogy mi minősül ráutaló magatartásnak, esetenként változó, amely önkényes jogértelmezésre is lehetőséget ad, mert a vagyontörvény belátásától teszi függővé a törvényi feltétel bekövetkezésének vagy elmaradásának megállapítását. A ráutaló magatartás meghatározása, illetve annak eldöntése, hogy mikor (mely esetekben, milyen jellegű területeken) szolgál jogszerűen a megfigyelés alapjául, a törvényalkotó feladata.” Az Alkotmánybíróság továbbá rámutatott: „az alkotmányosan megengedhető alapjogi korlátozás szintje nem azonos az elektronikus megfigyelőrendszer egyes elemei tekintetében. A megfigyelésnél (a felvétel készítésekor) a korlátozás szintje alacsonyabb: a tevékenység alkotmányos határainak kijelölésében az intim szféra sérthetlenségének van kiemelkedő szerepe; ezen túl a személyeknek a megfigyelt helyen való jelenléte, a hely jellegének megfelelő szokásos magatartása nem esik megfigyelési korlátozás alá. Ennek elismerése és megengedhetősége már csak azért is indokolt, mert a vagyontárgyak és a területen (létesítményben) megjelenő személyek a megfigyelés technikai jellegénél fogva nem elválaszthatók. A felvételtárolásakor (a személyes adatok kezelésekor) a korlátozás szintje azért magasabb, mert a vagyontörvény során óhatatlanul megfigyelt, de jogsértő magatartást el nem követő személyekről készült felvételek – mindaddig, amíg meg nem semmisítik azokat – akár szenzitív tartalommal is bírhatnak. A felvétel dokumentatív jellege miatt ugyanis különösen alkalmas arra, hogy a magánbiztonsághoz való jog sérelmét eredményező módon visszaéljen vele. Ennek megfelelően az a szabályozás, amely az elektronikus úton nyert felvételek tárolását az adott vagyontörvényi helyzet által megkívántnál hosszabb időtartamig engedi meg, ellentétes az egyén autonómiájának védelmével, és ez által az emberi méltósághoz való jog érvényesülésével.” [36/2005. (X. 5.) AB határozat.] Amikor az állam törvényt alkot a vagyontörvényi vállalkozás feltételrendszeréről, azzal az alkotmányos tulajdonvédelem egyfajta kiterjesztését is szolgálja. Ez a kiterjesztés azonban nem jelenti azt, hogy a magánbiztonság hatósági jogosítványokat kap, hanem csupán annak kereteit teremti meg, ami a vagyontörvényi szakmai szintjét emeli professzionális magaslatokra. Ennek a szakmai felkészültségnek köszönhető az is, hogy a magánbiztonsági vállalkozás a törvényben meghatározott keretek között biztonsági technikát is alkalmazhat. A tulajdon technikai védelme megvalósításának, az ahhoz rendelt eszköztár kialakításának azonban – más alapjogok védelmére tekintettel – megvannak a maguk alkotmányos korlátai. Az egyik ilyen alkotmányos korlát éppen az, hogy a magánbiztonsági vállalkozás nem kaphat hatósági jogosítványokat, és nem birtokolhatja a legitim erőszak-monopóliumot sem [3/2001. (I. 31.) AB határozat]. A közjog-magánjog elválasztásának döntő jelentősége volt a jogállami rendőrigazgatás megszületésében. Napjainkban egyre gyakrabban kérdőjelezik

meg e klasszikus felosztás létjogosultságát. Egyesek hangoztatják a „biztonsági ipar” szükségszerűségét a magántulajdonon alapuló piacgazdaságban, amikor a magánterek a közterületek rovására egyre terebélyesednek. A szabálysértésekről szóló 2012. évi II. törvény szerint: *„E törvény alkalmazásában: a) közterület a tulajdonos személyétől, illetve a tulajdonformától függetlenül minden olyan közhasználatra szolgáló terület, amely mindenki számára korlátozás nélkül vagy azonos feltételek mellett igénybe vehető, ideértve a közterületnek közútként szolgáló és a magánterületnek a közforgalom elől el nem zárt részét is; b) nyilvános hely a közterületnek nem tekinthető, mindenki számára nyitva álló hely...”* [2012. évi II. törvény, 29. § (2) bekezdés, a)-b) pont].

A hazai szabályozás specialitása, hogy vannak olyan átmeneti megoldások, amelyekről nehéz eldönteni, hogy a magánbiztonság vállalkozói szférájába vagy a közbiztonság feletti hatósági felhatalmazás birtokában történő örködés területéhez sorolhatók. A fegyveres biztonsági őrsegről, a természetvédelmi és a mezei őrszolgálatról szóló 1997. évi CLIX. törvényben szabályozott intézmények között több ilyen átmeneti formát is találhatunk. Fegyveres biztonsági őrseggel kell védeni az állam működése, illetve a lakosság ellátása szempontjából kiemelkedően fontos tevékenységet, létesítményt, szállítmányt, ha a védelemre a Magyar Honvédség, a rendvédelmi szervek nem kötelezettek, de az őrzés a közbiztonság vagy a nemzeti vagyon védelme érdekében indokolt. Itt arról van szó, hogy az előbbi körbe tartozó vagyontárgyak védelmét a törvényhozó nem kívánta a biztonsági ipar magánvállalkozásaira bízni. Hatósági határozattal kötelezhetők az ilyen kiemelkedően fontos létesítmények és tevékenységek tulajdonosai, illetve működtetői, hogy külön őrző-védő testületet működtessenek, amellyel szemben magasabb megbízhatósági és szakmai követelmények támaszthatók. Az ilyen kondíciókkal létrehozott fegyveres biztonsági őrseg nem lesz hatóság, hanem megmarad biztonságot szolgáltató szakmai szervezetnek, amely azonban nem része a magánbiztonsági piacnak. A hivatkozott törvény szerint a fegyveres biztonsági őrseg őrzési feladatokat ellátó, szolgálati fegyverrel és más kényszerítő eszközzel rendelkező, sajátos jogokkal felruházott biztonsági szervezet, amelynek tagjai a létesítő, illetve a működtető állami, önkormányzati vagy egyéb intézménnyel, gazdálkodó szervezettel munkaviszonyban, illetve közalkalmazotti jogviszonyban állnak. A fegyveres biztonsági őrzést úgy kell megszervezni, hogy az – figyelemmel az alkalmazott biztonságtechnikai eszközökre, szolgálati állatokra, az őrseg szervezetére, létszámára, felszereltségére, szolgálati rendszerére – biztosítsa az elrendelő határozatban szereplő létesítmény, illetve tevékenység őrutasításban meghatározott jogellenes cselekmények elleni védelmét. Az őrseg szakmai felügyeletét a rendőrség látja el. (E helyütt a mezőőrökről

és a hasonló státusú örszemélyzetekről azért nem ejtünk szót, mert azoknak, ha szűk körben is, de hatósági jogosítványai is lehetnek.) Kétségtelenül vannak olyan jelenségek, amelyek a korábban nagyon is éles határokat feloldják. A közjogban felfedezhető a civilisztikában elfogadott intézmények beszívár-gása, mint például a jogi személyek büntetőjogi felelőssége vagy a büntető-eljárásba kodifikált közvetítői eljárás. „A közvetítői eljárás a gyanúsított és a sértett megegyezését, a bűncselekmény következményeinek jóvátételét és a gyanúsított jövőbeni jogkövető magatartását elősegítő, a gyanúsított, illetve a sértett indítványára, vagy önkéntes hozzájárulásukkal alkalmazható eljárás. A gyanúsított a közvetítői eljárás alapjául szolgáló hozzájárulását és indítványát védője útján is megteheti.” [A büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény 412. § (1) bekezdése.]

Befejezés

A magánjog művelői maguk is érzékelik ezt a konvergenciát, amikor olyan kérdések értelmezésére vállalkoznak, mint az úgynevezett „gyengébb fél” problémája. A szerződések világa egyenlőnek tekint vagyoni és szociális értelemben közel sem egyenlő szereplőket, akik ennek az aszimmetriának a vesztesei lehetnek. Ez arra készteti az államot, hogy a fogyasztóvédelem és a gondoskodás politika közjogi eszközeivel siessen a kiszolgáltatottak segítségére. A civiljogászok elismerik e szükségleteket, de figyelmeztetnek arra is, hogy ezen a területen a túlzott állami beavatkozás, vagyis a magánjog-közjog határainak illetéktelen áthágása a piacgazdaság alapjait kérdőjelezi meg (Vékás, 2008). A piaci szemlélet beszüremkedése a közszolgáltatásban is felfedezhető. A köz-igazgatással szemben támasztott hatékonysági követelmények ezt a szférát közelítik a vállalkozások világához. Jelezzük, hogy ezt a tendenciát veszélyesnek tartjuk, mert a joguralom helyett az eredményesség mindenáron való hajszolása lesz a cél, a teljesítmény mérésében pedig a statisztikai szemlélet veszi át a hatalmat a tényleges minőséget feltáró módszerekkel szemben. Törekvések látszanak a biztonsági piacon, ahol a vagyonvédelmi és magánnyomozói vállalkozások eszközeiket a hatóságokhoz közelítő jogosítványokkal szeretnék gyarapítani. Ilyen helyzetben nem a magánjog-közjog kettősségének feloldására, hanem éppen a két jogvilág közötti markáns különbségek tudatosítására van szükség.

Felhasznált irodalom

- Beck, U. (2007). *Világkockázat társadalom, Az elveszett biztonság nyomában*. Belvedere.
- Christián L. (2015). A magánbiztonság aktuális nemzetközi trendjei, rövid hazai helyzetértékeléssel. In Gaál Gy. & Hautzinger Z. (Szerk.), *Modern kori veszélyek rendészeti aspektusai* (pp. 57–65). Magyar Hadtudományi Társaság.
- Gazdag F. & Remek É. (2018). *A biztonsági tanulmányok alapjai*. Dialóg Campus Kiadó.
- Finszter G. (1998). Magánvállalkozások, a biztonságért. *Belügyi Szemle*, 46(12), 5–10.
- Kaló J. (1998). Külföldi tulajdonú vagyonvédelmi cégek Magyarországon. *Belügyi Szemle*, 46(12), 11–20.
- Sivadó M. (2020). A bűnmegelőzés szereplői, eszközei. In Barabás A. T. (Szerk.), *Alkalmazott kriminológia* (pp. 293–298). Dialóg Campus.
- Szövényi Gy. (1998). Törvény, amely nem rengette meg a világot. *Belügyi Szemle*, 46(12), 21–38.
- Tamás A. (2005). *A közigazgatási jog elmélete*. Szent István Társulat.
- Vékás L. (2008). *Parerga. Dolgozatok az új polgári törvénykönyv tervezetéhez*. HVG-Orac.

A cikk APA szabály szerinti hivatkozása

- Finszter G. (2023). Magánbiztonság – közbiztonság. *Belügyi Szemle*, 71(6), 961–970. <https://doi.org/10.38146/BSZ.2023.6.2>